

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Jitky Zavřelové a Jana Kratochvíla v právní věci žalobkyně: **Z. Š.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutím žalované ze dne 22. 5. 2024, čj. 10.04-000008/24-0002, a ze dne 24. 5. 2024, čj. 10.04-000009/24-0002, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2024, čj. 11 A 65/2024-40,

t a k t o :

- I. Žádost žalobkyně o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti ze dne 12. 3. 2025 **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **se o d m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalobkyni **se v r a c í** zaplacený soudní poplatek ve výši 5 000 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud obdržel dne 13. 1. 2025 kasační stížnost žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) směřující proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 12. 12. 2024, čj. 11 A 65/2024-40, jímž byla zamítnuta žaloba, kterou se stěžovatelka domáhala zrušení rozhodnutí žalované o neurčení advokáta.

[2] Podle § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), *stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.*

[3] Usnesením ze dne 14. 1. 2025, čj. 22 As 5/2025-9, vyzval Nejvyšší správní soud stěžovatelku mimo jiné k doložení splnění podmínky řízení spočívající v zastoupení

advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). K tomu jí stanovil lhůtu 15 dní a poučil ji o následcích nesplnění výzvy. Usnesení bylo stěžovatelce doručeno dne 20. 1. 2025.

[4] Podáním ze dne 4. 2. 2025, které bylo zdejšímu soudu doručeno dne 5. 2. 2025, stěžovatelka požádala o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti. Uvedla, že se dne 31. 1. 2025 obrátila na Českou advokátní komoru (která v tomto řízení vystupuje i jako žalovaná) s žádostí o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

[5] Usnesením ze dne 7. 2. 2025, čj. 22 As 5/2025-22, Nejvyšší správní soud prodloužil stěžovatelce lhůtu k předložení plné moci, a to o 1 měsíc od doručení tohoto usnesení. Opětovně ji poučil o následcích nesplnění výzvy k předložení plné moci. Usnesení bylo stěžovatelce doručeno dne 13. 2. 2025.

[6] Stěžovatelka v podání ze dne 12. 3. 2025 uvedla, že Česká advokátní komora rozhodnutím ze dne 4. 3. 2025, čj. 10.04-000019/25-0002, rozhodla tak, že se stěžovatelce advokát k poskytnutí právní služby za úplatu podle § 18c zákona o advokacii neurčuje. Stěžovatelka toto rozhodnutí považuje za nezákonné, a proto proti němu podala žalobu. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud opět prodloužil lhůtu k doložení zastoupení.

[7] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval žádostí stěžovatelky o další prodloužení lhůty k doložení právního zastoupení.

[8] V nedávném usnesení ze dne 13. 3. 2025, čj. 10 As 266/2024-45, se Nejvyšší správní soud zabýval obdobnou žádostí stěžovatelky a nevyhověl jí. Dospěl k závěru, že pro další prodloužení lhůty není dán rozumný důvod, stejně jako to zdejší soud konstatoval v jiných případech, kdy stěžovatelka navrhla prodloužení lhůty, anebo přerušení řízení o kasační stížnosti za stejných okolností (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2025, čj. 10 As 266/2024-45, bod 6, ze dne 13. 3. 2025, čj. 10 As 267/2024-41, ze dne 5. 12. 2024, čj. 5 As 258/2024-23, ze dne 5. 12. 2024, čj. 5 As 283/2024-20, či ze dne 25. 7. 2024, čj. 6 As 108/2024-29).

[9] Z označených rozhodnutí vyplývá, že podmínku povinného zastoupení lze splnit i způsobem, který nevyžaduje, aby bylo nejprve rozhodnuto o stěžovatelčině žalobě. Řízení před městským soudem stěžovatelce nebrání v tom, aby se v tomto kasačním řízení nechala zastoupit jiným advokátem. Stěžovatelka měla dostatečný čas (více než dva měsíce) k tomu, aby se pokusila si advokáta zajistit. Jak je obecně známo, počet advokátů v ČR je tak vysoký, že v každém větším městě jich lze oslovit minimálně desítky. Stěžovatelka zároveň netvrdí žádné konkrétní okolnosti, které by jí v tom bránily či jí tuto snahu neúměrně ztěžovaly. Soudu je z úřední činnosti rovněž známo, že stěžovatelka vede desítky různých soudních řízení, a zná tak podmínky, za kterých se lze na soudy obracet, protože o nich byla opakovaně poučena. Z jiných řízení je nadto zřejmé, že si stěžovatelka dokáže zajistit potřebné právní zastoupení sama, aniž by musela žádat Českou advokátní komoru. Po stěžovatelce tak lze spravedlivě požadovat, aby vyvinula větší úsilí pro splnění podmínek řízení, a to i s ohledem na množství sporů, které vede či vedla (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2025, čj. 10 As 266/2024-45, bod 6).

pokračování

[10] Obdobně vůči stěžovatelce postupoval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 14. 6. 2022, čj. 6 As 33/2022-22. Soud lhůtu k doložení právního zastoupení neprodloužil. Uvedl, že nepokládá svůj postup za rozporný s čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod garantujícím právo na právní pomoc. Stěžovatelka totiž toto své právo dostatečně neuplatňovala. Stěžovatelka měla dostatečný čas k tomu, aby se pokusila advokáta zajistit. Sama tvrdila, že nežádá o bezplatnou právní pomoc, a soud nepochyboval o tom, že by při vyvinutí dostatečného úsilí našla advokáta, který by byl ochoten její případ převzít. Stěžovatelka ani netvrdila žádné mimořádné okolnosti, které by jí v hledání a nalezení právního zastoupení bránily, či jí tuto snahu neúměrně ztěžovaly. Ustala-li tedy stěžovatelka v hledání advokáta a pouze čekala na rozhodnutí České advokátní komory, pak není možné následný postup soudu, který její kasační stížnost z procesních důvodů odmítne, hodnotit jako odepření práva na právní pomoc či na přístup k soudu. Nejvyšší správní soud rovněž uvedl, že tento závěr platí bez ohledu na otázku zákonnosti rozhodnutí České advokátní komory o neposkytnutí právní pomoci. Tento závěr následně aproboval Ústavní soud v usnesení ze dne 18. 10. 2022, sp. zn. IV. ÚS 2308/22. Z obdobných důvodů vychází i usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2023, čj. 2 As 56/2023-35, jehož závěry aproboval Ústavní soud usnesením ze dne 5. 12. 2023, sp. zn. III. ÚS 2130/23.

[11] Nyní rozhodující senát Nejvyššího správního soudu neshledal důvod se od výše uvedených závěrů odchýlit a plně je přejímá i pro tuto věc. S ohledem na informace poskytnuté a doložené stěžovatelkou je zjevné, že uvedené rozhodnutí České advokátní komory nabylo právní moci již samotným oznámením, protože se proti němu nelze odvolat (§ 55a odst. 3 zákona o advokacii). Žádné relevantní řízení o poskytnutí právní pomoci tak neprobíhá. Stěžovatelka sice rozhodnutí napadla žalobou, o které dosud nebylo rozhodnuto, avšak do doby rozhodnutí správního soudu je rozhodnutí České advokátní komory pravomocné, a je třeba z něho vycházet (viz § 52 odst. 2 s. ř. s. a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2024, čj. 2 Afs 131/2024-45). S ohledem na obsah spisu lze dále konstatovat, že stěžovatelka v řízení o kasační stížnosti dostatečně aktivně nepřistoupila k odstranění předmětného nedostatku podmínky řízení. Po stěžovatelce lze spravedlivě požadovat, aby vyvinula větší úsilí pro splnění podmínky řízení, a to i s ohledem na množství sporů, které vede či vedla, přičemž k tomu měla dostatečný časový prostor (viz shora provedenou skutkovou rekapitulaci). Stěžovatelka v dané věci netvrdila ani žádné mimořádné okolnosti, které by jí v hledání a nalezení právního zastoupení bránily, či jí tuto snahu neúměrně ztěžovaly (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2022, čj. 6 As 33/2022-22, či usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2022, sp. zn. IV. ÚS 2308/22). Takové nelze dovodit ani z obsahu spisu. Výklad zastávaný stěžovatelkou by *ad absurdum* vedl k tomu, že by bylo nutno prodloužit lhůtu k doložení právního zastoupení kdykoliv, kdy by byla podána účastníkem žádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu podle § 18c zákona o advokacii, resp. žaloba proti zamítavému rozhodnutí České advokátní komory v této věci. Takový výklad by ve svém důsledku vedl k bezdůvodnému zacyklení, resp. neopodstatněnému prodlužování soudních řízení (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 12. 2023, sp. zn. III. ÚS 2130/23, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 9. 2024, čj. 2 Afs 131/2024-45).

[12] Ze všech výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud návrh na prodloužení lhůty zamítl (výrok I).

[13] Co se týče výroku II, podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.*

[14] Jak již bylo uvedeno, stěžovatelka byla k doložení splnění podmínky řízení podle § 105 odst. 2 s. ř. s. vyzvána usnesením ze dne 14. 1. 2025 a následně jí byla stanovená lhůta prodloužena do 13. 3. 2025. Stěžovatelka i přes uvedené nedoložila plnou moc prokazující její zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti, resp. doklad vysokoškolského právnického vzdělání vyžadovaného pro výkon advokacie. Nebyla tedy splněna jedna z podmínek řízení o kasační stížnosti, přičemž tento nedostatek nebyl přes výzvu soudu odstraněn. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, pokud stěžovatel není v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem a tato vada nebyla k výzvě soudu odstraněna, nelze v řízení pokračovat a soud kasační stížnost odmítne (viz např. usnesení zdejšího soudu ze dne 12. 11. 2003, čj. 3 Afs 9/2003-19). Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl. Uvedený závěr nemůže být pro stěžovatelku překvapivý, neboť obdobně se Nejvyšší správní soud k nedostatečné aktivitě stěžovatelky při hledání právního zastoupení vyjádřil v řadě řízení (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2023, čj. 8 As 251/2023-19, ze dne 13. 3. 2025, čj. 10 As 266/2024-45, ze dne 13. 3. 2025, čj. 10 As 267/2024-41, ze dne 5. 12. 2024, čj. 5 As 258/2024-23, ze dne 5. 12. 2024, čj. 5 As 283/2024-20, či ze dne 25. 7. 2024, čj. 6 As 108/2024-29).

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[16] Nejvyšší správní soud zároveň rozhodl o vrácení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti ve výši 5 000 Kč podle § 10 odst. 3 věty poslední zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Podle tohoto ustanovení soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut. Dle odst. 5 téhož ustanovení platí obdobná situace v řízení, v němž lze rozhodnout bez jednání, dokud nebylo vydáno rozhodnutí o věci samé. Soudní poplatek ve výši 5 000 Kč tak bude v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích vrácen k rukám stěžovatelky, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (výrok IV.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 2. dubna 2025

pokračování

Tomáš Foltas
předseda senátu